

EURAJOEN KUNNAN KULTTUURISUUNNITEMA 2024

Kulttuurisuunnitelman pohjaksi, luonnos

Sisältö

1. Miksi kulttuuria?

- 1.1. Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019
- 1.2. Kulttuurista hyvinvointia
- 1.3. Katsaus kulttuuriin Eurajoella
 - 1.3.1. Eurajoen kunnan kuntastrategia2023-2026
 - 1.3.2. Satakunnan kulttuuristrategia 2030
- 1.4. Suuntaviivoja kulttuurisuunnitelmaan

2. Eurajoen kulttuuritapahtumista, -tarjonnasta ja -kokonaisuuksista

- 2.1. Eurajoen kunnan viralliset tilaisuudet ja juhlat
- 2.2. Eurajoki Bel Canto
- 2.3. Kartanon Suviehtoo
- 2.4. Mapsion mediataide tapahtuma ja kansainvälinen videomappauskilpailu
- 2.5. Kulttuurikasvatus ja lastenkulttuuri Eurajoen kunnassa
 - 2.5.1. Kulttuurikasvatussuunnitelma
 - 2.5.2. Lasten- ja nuortenviikko
 - 2.5.3. Välimaan perinnetorppa
 - 2.5.4. Tapahtumia ja kulttuuritarjontaa lapsille
- 2.6. Verkostot ja hankkeet
 - 2.6.1. Kuntien kulttuuriverkosto
 - 2.6.2. Taikusydän-verkosto
 - 2.6.3. Satakunnan lastenkulttuuriverkosto
 - 2.6.4. Kaunissaari-hanke
 - 2.6.5. Echoes ekomuseohanke
 - 2.6.6. InSitu hanke
 - 2.6.7. Ilon ja valon Satakunta – kuntien kulttuuritoiminnan alueellinen kehittämishanke
 - 2.6.8. Muita hankkeita
 - 2.6.9. Yhteistyö ja yhteistyökumppanit
- 2.7. Konsertti joka kouluun malli (KKJ)
- 2.8. Välimaan perinnetorppa
- 2.9. Muut tapahtumat
- 2.10. Kulttuuriperintö ja kulttuuriympäristö
- 2.11. Markkinointi ja tiedottaminen

3. Resurssit ja organisaatio

4. Koettuja haasteita

5. Tavoitteita ja visioita

6. Tulevaisuus ja suunnitelman kehitystyö

Kulttuurisuunnittelua on kulttuuripalveluissa aina tehty ja kulttuurintuotantoa on toteutettu suunnitelmallisesti, mutta varsinaista kulttuuripalveluja ohjaavaa strategista asiakirjaa ei kuitenkaan aiemmin ole laadittu. Kulttuurisuunnitelma mahdollistaa kulttuuripalvelujen suunnitelmallisemman kehittämisen ja antaa työkaluja laadukkaiden, saavutettavien ja monipuolisten kulttuuripalvelujen tuottamiseen. Kulttuurisuunnitelma tekee näkyväksi vahvan kulttuuriperinnön, nykyisen laajan toiminnan ja yhteistyöverkoston, minkä pohjalta on hyvä lähteä rakentamaan vielä laadukkaampaa ja palvelevampaa kulttuurintuotantoa Eurajoella.

Tässä dokumentissa on kirjattu suunnitelman pohjaksi erilaisia asioita ja teemoja, joiden pohjalta varsinaista strategista kulttuurisuunnitelmaa ja kulttuurivisiota lähdetään rakentamaan. Oleellinen osa suunnitelman prosessissa on kuntalaisten kuuleminen sekä myöskin Hyvinvointi- ja kuntakehityslautakunnan näkemysten huomioiminen. Kulttuurisuunnitelmaan vaikuttaa myös Eurajoen kunnan kuntastrategiaan, Satakunnan kulttuuristrategiaan sekä valmisteilla olevaan Hyvinvointialueen kulttuurihyvinvointisuunnitelmaan kirjatut näkökannat. Kulttuurisuunnitelmassa tuodaan esiin kulttuurin mahdollisuuksia strategiatavoitteiden toteuttamisessa.

1. Miksi kulttuuria?

1.1. Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019

Kulttuuripalveluiden järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä ja sitä säätelee kuntien kulttuuritoimintalaki (166/2019)⁴. Lain mukaan kunnan tehtävänä on kulttuurin edistäminen osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Kuntien kulttuuritoimintalaki määrittelee tehtävät, joilla kunnan tulee edistää kulttuuria, joko yksin tai yhdessä muiden kuntien kanssa. Lain toteuttaminen edellyttää moniammatillista osaamista, saavutettavuuden huomioimista, taiteen ammattilaisten toimintaedellytysten tukemista, hankeosaamista ja yhteistyösuhteiden luomista, mutta ennen kaikkea jatkuvaa uusien toimintamuotojen innovointia – yhä vähenevin rahavaroin.

Kunnat toteuttavat kulttuuripalveluja yhteistyössä kulttuuri- ja taidealan ammattilaisten, järjestöjen ja ns. taiteen vapaalla kentän kanssa. Taiteen ja kulttuurin ammattilaiset luovat työllään kuntaan viihtyisyyttä, elämyksiä, positiivista mainetta, imagoa sekä vetovoimaa. Kulttuuri tarjoaa mielekästä vapaa-ajan toimintaa ja luo kotiseutuylpeyttä. Tapahtumat elävöittävät kuntaa ja kyliä sekä yhdistävät tapahtumiin osallistuvia eri-ikäisiä kuntalaisia.

Kulttuuri on myös hyvinvointityötä. Kulttuuritoimintaan osallistumisella on todettuja positiivisia vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Kulttuuriammatillaiset tekevät yhteistyötä niin erilaisten yhdistysten, järjestöjen, seurakuntien, kotihoidon, kotoutumis- ja työllisyyspalveluiden kuin sosiaalityönkin kanssa. Puhutaan kulttuurihyvinvointityöstä, jossa yhdistyvät kunnan tehtävät edistää asukkaidensa hyvinvointia sekä järjestää kulttuuritoimintaa.

Kulttuurityön ja paikalliskulttuurin rooli ihmisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukijana on tärkeä. Kulttuuri luo siteitä asuinympäristöön, kannustaa osallistumaan yhteisön hyväksi ja vaikuttaa positiivisesti ihmisten väliseen vuorovaikutukseen sekä yksilön että yhteisön hyvinvointiin.

Kulttuuri luo kuntaa veto-, pito- ja sitä kuuluisaa lumovoimaa.

Kulttuuri tuo kuntaan tuloja, veronmaksajia ja tekee kunnasta kiinnostavan. Kyse ei ole vain rahavirroista. Kunta ilman kulttuuria olisi hiljainen ja pimeä kylänraitti ilman elämää. Kulttuurin ansiosta me haluamme asua jossain ja muuttaa jonnekin. Taide- ja kulttuuritoimijat ovat koulutettuja luovien alojen ammattilaisia, jotka tuovat paikkakunnalle kaivattua luovan puolen osaamista.

Kulttuuri valaisee paikkakuntaa. Se synnyttää yhteisöllisyyttä, innovaatioita, aktiivisuutta, antaa elämyksiä, toivoa ja ylläpitää toimintakykyä. Puhumme ihan syystä kulttuurin keskeisistä vaikutuksista sekä hyvinvoinnille että elinvoimalle.

1.2. Kulttuurista hyvinvointia

Taiteen ja kulttuurin vaikutukset hyvinvointiin tunnistetaan yhä paremmin osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja kokonaisvaltaista hyvää elämää. Tästä ilmiöstä on alettu viime vuosina käyttää käsitettä kulttuurihyvinvointi. Kulttuurihyvinvointi tarkoittaa ihmisen yksilöllistä tai yhteisöllisesti jaettua kokemusta siitä, että taide ja kulttuuri lisäävät hyvinvointia. Kulttuurin hyvinvointia tukevat vaikutukset ulottuvat läpi koko ihmisen elämänkaaren ja ilmenevät jokaisen henkilökohtaisessa taide- ja kulttuurisuhteessa.

Kaikilla on oikeus osallistua taiteisiin ja kulttuuriin, kehittää itseään ja yhteisöään niiden avulla sekä mahdollisuus ilmaista itseään vapaasti. Nämä kulttuuriset oikeudet on turvattu YK:n ihmisoikeusjulistuksessa (1948) sekä useissa Suomea sitovissa ihmisoikeussopimuksissa ja Suomen perustuslaissa.

Taiteella ja taiteellisella toiminnalla on monissa tutkimuksissa todettu olevan myös monenlaisia positiivisia vaikutuksia fyysiseen terveyteen, mielen hyvinvointiin sekä koettuun hyvinvointiin, elämänlaatuun ja onnellisuuteen.

Tutkimuksissa taiteen ja taiteellisen toiminnan on havaittu voivan mm.

- parantaa hoitotuloksia ja vähentää fyysisiä ja psykologisia oireita
- vähentää rauhoittavien lääkkeiden ja kipu- ja unilääkkeiden tarvetta ja käyttöä
- auttaa vähentämään yksinäisyyttä ja sosiaalista eristäytyneisyyttä
- ehkäistä ja vähentää negatiivisia tunteita, kuten ahdistuneisuutta, masentuneisuutta ja surullisuutta sekä
- tukea mielenterveyden haasteiden kanssa pärjäämistä.

WHO:n raportti taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista (2019)

Maailman terveysjärjestö WHO:n marraskuussa 2019 julkaistun raportin mukaan taide voi tarjota innovatiivisia ratkaisuja monimutkaisiin terveyshaasteisiin. Raportin mukaan **taidetoimintaan osallistuminen sekä taiteen kokijana että tekijänä voi ehkäistä lukuisia psyykkisiä ja fyysisiä sairauksia sekä hoitaa ja auttaa selviytymään useiden akuuttien ja kroonisten sairauksien kanssa**. Taide voi tarjota ratkaisuja erityisesti sellaisiin monimutkaisiin terveyshaasteisiin, joihin lääketiede ei yksin tarjoa tehokkaita ratkaisuja.

WHO Euroopan aluetoimiston julkaisema raportti kattaa yli 3500 tutkimusta, ja se on laajin tähän mennessä tehty kartoitus taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista. Raportin myötä viimeistään kiistattomasti selvää, että taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista on vahvaa tutkimusnäyttöä.

1.3. Katsaus kulttuuriin Eurajoella

Eurajoella kulttuuritarjonta on monipuolista ja sitä on tarjolla runsaasti. **Eurajoen kunnassa ei kuitenkaan sijaitse yhtään varsinaista kulttuuri- tai taidelaitosta**. Kulttuuri- ja taidelaitoksilla tarkoitetaan valtionosuutta saavia ammatillisesti hoidettuja museoita, teattereita ja orkestereita. Eurajoen kulttuuritarjonta- ja toiminta koostuu Eurajoen kunnan yleisen kulttuuripalvelujen järjestämästä kulttuuritarjonnasta, kuten erilaisista tapahtumista, konserteista, teatteri-, sirkus-, tanssi- tai elokuvaesityksistä, työpajoista jne. Eurajoen kunnan järjestämään ja tuottamaa kulttuuritarjontaa, tapahtumia ja teemoja käydään tarkemmin läpi kappaleessa 2.

Eurajoella kulttuurin ja kulttuuritapahtumien käytössä olevia tiloja ovat olleet Eurajoen kunnanviraston Eurajoki-sali, Vuojoen Kartano (sekä sisä- että ulkotilat), Eurajoen kirkot, Eurajoen

yhteiskoulu (sali ja auditorio), Luvian yhtenäiskoulu, Keskustan koulun tilat. Tapahtumia on järjestetty myös Kaharilla, Irjanteen museoilla, Luvian Kotiseutumuseolla, Eurajoen ja Luvian urheilukentillä, Luvian Laitakarissa, Eurajoen ja Luvian toreilla, Vesitornilla, Eurajoen Portilla jne.

Eurajoen kulttuuripalvelut pyrkii tuottamaan ja tekemään tapahtumia eri kulttuurin ja taiteenaloilta. Tilaisuuksia ja tapahtumia on ollut mm. seuraavilta kulttuurinaloilta kuten teatteri, tanssi, sirkus, elokuva, visuaaliset taiteet, mediataide, klassinen musiikki, ooppera, sekä konserteissa monen eri musiikin lajityyppiä kuten kansanmusiikki, jazz, tango, kevytmusiikki, pop- ja rockmusiikki. Vuosittain Eurajoen kulttuuripalvelut järjestää kuntalaisille yleisölle avoimia useita kymmeniä tapahtumia ja tilaisuuksia.

Paikalliset esiintyjät, kuorot, lauluryhmät, orkesterit, erilaiset kokoonpanot ja yksittäiset musisoijat tai vaikkapa runonlausujat ovat olleet aina tärkeässä roolissa Eurajoen kulttuuritarjonnassa sekä esiintyjinä kulttuuripalvelujen järjestämässä tilaisuuksissa.

Näyttelytoimintaa Eurajoella on ollut pääasiassa Vuojoen Kartanolla Galleria Gylichissä ja kirjastoissa. Myös Eurajoen kunnanvirastolla on pidetty erilaisia näyttelyjä sekä myös pienimuotoisesti Välimaan torpalla. Yhdistyksen ja yhteisöt ovat myös pitäneet näyttelyjä mm. kotiseutumuseoilla ja Krikutillissä.

Kansalaisopisto (Otsolan kansalaisopisto) tarjoaa Eurajoella lapsille ja nuorille kuvataiteen ja käsityön taiteenperusopetusta (kuvataide ja käsityö) sekä harrastusryhmiä ja kursseja monen ikäisille kuntalaisille mm. kädentaidoissa, musiikissa, tanssissa, kuvataiteissa, kielissä ja liikunnassa.

Eurajoella toimivat yhdistykset ja järjestöt järjestävät monenlaisia tapahtumia ja kulttuuritoimintaa. Eurajoen kunnan kulttuuripalvelut tukee, neuvoo em. paikallisia toimijoita sekä tekee toimijoiden kanssa yhteistyötä, jotka tarjoavat tai tuottavat kulttuuripalveluja Eurajoella, kuten vapaaehtoisvoimin tai sivutoimisesti ylläpidettyjä kotiseutumuseoita sekä erilaisia kulttuuripalveluja tuottavia yhdistyksiä ja toimijoita, kuten harrastajavoimin toteutettavaa teatteritoimintaa. Myös seurakunnalla on kulttuuritapahtumien ja -sisältöjen tuottamisessa sekä yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa merkittävä osuus.

Kunta tukee paikallisia taiteilijoita tarjoamalla mm. työtilaisuuksia sekä pyrkii heidän kanssaan yhteistyöhön. Kulttuuripalvelut pystyvät avustamaan mm. markkinoinnissa ja tiedottamisessa. Kunta myös on tarjonnut työvälineitä (mm. iPad piirtämiseen) lainaan.

Eurajoen kulttuuripalveluiden toimintaan kuuluu myös monia muita asioita, kuin kulttuurin tuottaminen. Kulttuuripalvelut osallistuu moniin paikallisiin ja alueellisiin kehityshankkeisiin asiantuntijan roolissa, kuten erialisiin yritysryhmähankkeisiin tai paikallisten kulttuurikohteiden kehittämishankkeisiin. Myös osallistuminen ja vaikuttaminen paikallisissa ja alueellisissa verkostoissa on tärkeä osa kulttuuripalveluissa tehtävää työtä.

Myös toimiminen asiantuntijana muiden hallintokuntien kulttuuria koskevissa projekteissa on osa kulttuuripalvelujen toimintaa. Hyvänä esimerkkinä toimii valmistumassa olevan Eurajoen monitoimihallin taidehankinta. Kulttuuripalvelut johti ja toteutti prosenttitaideperiaatteeseen nojautuvan taidehankinnan portfoliohaun.

Kulttuuri- ja matkailutuottaja on kunnan kulttuuriasioiden asiantuntija, sisältöjen suunnittelija sekä vastaa tuotantojen ja tapahtumien kokonaisuudesta. Työnkuvaan kuuluu suunnittelua, organisointia, projektinhallintaa, tuotannollista toimintaa, tuotteistamista, viestintää, markkinointia, talouden suunnittelua ja seurantaa.

1.3.1. Eurajoen kunnan kuntastrategia2023-2026

Eurajoen kuntastrategiassa todetaan, että ”Eurajoki on valoisan tulevaisuuden koti, jossa asukkaat viihtyvät ja yritykset menestyvät”. Kuntastrategian tavoitteet ovat vetovoimainen, toimiva, hyvinvoiva ja kestävä kehitys Eurajoki. Nämä tavoitteet ovat myös hyviä tavoitteita kulttuuripalvelujen

toiminnassa. Hyvin toimivat, resursoidut ja johdetut kulttuuripalvelut tuottavat asukkailleen hyvinvointia, luovat vetovoimaa, tarjoavat toimivia ja mielekkäitä sekä kestäväällä tavalla toteutettuja kulttuuripalveluja.

1.3.2. Satakunnan kulttuuristrategia 2030

Satakunnan kulttuuristrategia 2030 on satakuntalaisten kulttuuritoimijoiden viesti siitä, minkälainen kulttuurimaakunta Satakunnan halutaan olevan tulevaisuudessa. Kulttuuristrategian tarkoituksena on luoda suuntaviivat maakunnan kulttuuritoiminnan kehittämiseksi tulevina vuosina. Satakunnan kulttuuristrategia on laadittu yhteistyössä maakunnan kulttuuritoimijoiden kanssa.

Satakunnan kulttuuristrategiassa nostetaan sille kolme tavoite- ja teemakokonaisuutta, keskeisiä toimenpiteitä sekä toimintatapoja, joiden avulla kuljetaan kohti tavoitteiden mukaista kulttuurimaakuntaa. Kokonaisuudet ovat:

1. Kulttuuri kuuluu kaikille
2. Kulttuuri- ja taidealan vaikuttavuus
3. Kulttuuri- ja taide elinvoiman ja hyvinvoinnin lähteenä

1.4. Suuntaviivoja kulttuurisuunnitelmaan

Kunnan kulttuurisuunnitelma on asiakirja, joka ohjaa kunnan kulttuuripalvelujen toimintaa, -palveluita ja -tavoitteita (tietyn ajanjakson aikana). Sen tarkoituksena on luoda kokonaisvaltainen suunnitelma kulttuurin kehittämiseksi ja tukemisesta kunnassa. Kulttuurisuunnitelmaan sisällytetään esimerkiksi seuraavia teemoja ja sisältöjä.

1. **Tavoitteet ja visio:** Kulttuurisuunnitelma alkaa vision ja selkeiden tavoitteiden asettamisella kulttuurin kehittämiseksi kunnassa tulevien vuosien aikana. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi kulttuurin saavutettavuuteen, monimuotoisuuteen, taiteen tukemiseen ja kulttuuriperinnön säilyttämiseen.
2. **Kulttuuritoimen kuvaus:** Suunnitelmassa kuvataan kunnan nykyinen kulttuuritarjonta, kulttuuritoimijat, kulttuuritapahtumat ja muut keskeiset kulttuurin osa-alueet.
3. **Toimenpidesuunnitelma:** Suunnitelma sisältää konkreettisia toimenpiteitä ja ohjelmia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tämä voi sisältää esimerkiksi uusia toimintamalleja, tapahtumien järjestämistä tai kulttuurialan yhteistyötä.

4. **Kulttuurin saavutettavuus:** Suunnitelmassa tulisi korostaa kulttuurin saatavuutta ja osallisuutta kaikille kuntalaisille, riippumatta iästä, taustasta tai sosiaalisesta asemasta.

Tämä voi sisältää esimerkiksi kulttuuritapahtumien järjestämistä eri puolilla kuntaa, esteettömyyden varmistamista ja kulttuurin tarjonnan monipuolistamista.

5. **Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa:** Suunnitelmassa tunnistetaan mahdollisuudet yhteistyöhön muiden kuntien, taide- ja kulttuurijärjestöjen, oppilaitosten ja yritysten kanssa. Yhteistyö voi vahvistaa kulttuuritarjontaa ja -palveluita sekä tuoda uusia resursseja ja ideoita.
6. **Resurssit ja budjetointi:** Suunnitelmassa tulee arvioida tarvittavat resurssit (rahoitus, henkilöstö, tilat jne.) ja suunnitella niiden käyttöä kulttuuritoimenpiteiden toteuttamiseksi.
7. **Seuranta ja arviointi:** Kulttuurisuunnitelmassa tulisi määritellä seurantajärjestelmä, jonka avulla voidaan seurata suunnitelman toteutumista, arvioida sen vaikutuksia ja tarvittaessa tehdä muutoksia tai päivityksiä suunnitelmaan.

Oleennaista on, että suunnitelma on laadittu yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ja että se on realistinen ja saavutettavissa oleva kunnan voimavarojen puitteissa. Kuntalaisia pitää kuulla ja osallistaa kulttuurisuunnitelman laatimisprosessissa.

2. Eurajoen kulttuuritapahtumista, -tarjonnasta ja -kokonaisuuksista

2.1. Eurajoen kunnan viralliset tilaisuudet ja juhlat

Eurajoen kulttuuripalvelut järjestää Eurajoen kunnan viralliset tilaisuudet ja juhlat. Niitä ovat:

1. itsenäisyyspäivän juhla yleisölle sekä kunniakäynnit Eurajoen ja Luvian sankarihaudoilla sekä vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkillä
2. Veteraanipäivän juhlallisuudet sekä kunniakäynnit Eurajoen ja Luvian sankarihaudoilla.
3. Kaatuneiden muistopäivän juhlallisuudet sekä kunniakäynnit Eurajoen ja Luvian sankarihaudoilla sekä Irijanteen hautausmaan vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkillä.

Näiden lisäksi kulttuuripalvelut järjestää vuosittain Satakunnan Rajamieskillan kanssa elokuussa Rajapolun kiva -muistotilaisuuden Eurajoen kunnanvirastolla.

2.2. Eurajoki Bel Canto

Klassisen laulun festivaali Eurajoki Bel Canto tarjoaa laadukasta konserttitarjontaa Eurajoella ympäri vuoden. Laadun varmistaa festivaalin taitteellinen johtokaksikko Mika Kares ja Erik Rousi.

Konsertteja ympäri vuoden, erityisesti juhlapyyhiin sijoitettavia konsertteja, oopperateoksia omana tuotantona. Paljon maksuttomia ja matalankynnyksen tapahtumia kuten suositus yhteislauluilta, poikkeuksellinen konsepti Oopperasuunnistus, jossa tuodaan klassista musiikkia ihmisten pariin. Eurajoki Bel Canto tuottaa vuosittain useamman konsertin myös vanhustenpalvelutalo Jokisimpukkaan, mm. yhteislaulutilaisuuksia ja konsertteja. Eurajoki Bel Canto on tuottanut myös kouluihin konserttitarjontaa.

Todella laadukkaat esiintyjät maailman ja Suomen huipuilta, tulevat maakuntaan esiintymään. Edes kansallisoopperassa ei ole tarjolla yhtä tasokkaita laulajia. Ainutlaatuinen festivaali ja tilanne (palkkiot, tarjonta). Taiteellinen johto on erittäin tärkeässä asemassa tarjonnan ja laadun kannalta, sekä myös huokeiden esiintyjä palkkioiden kannalta.

Imago kulttuurikuntana vahva Eurajoki Bel Canton ansioista. Eurajoki Bel Canto luo paljon positiivista näkyvyyttä Eurajoen kunnasta paikallisissa medioissa, kuin myös valtakunnallisesti. Eurajoki Bel Canton taiteellinen johto tuo kaikissa haastatteluissa (mm. YLE, Helsingin Sanomat, Rondo, Turun Sanomat, Länsi-Suomi, Satakunnan Kansa) esiin Eurajoki Bel Canto festivaalin sekä Eurajoen kunnan. Eurajoki Bel Cantolla on runsaasi positiivista näkyvyyttä myös Somessa. Striimauksia on tehty mm. korona-aikana, joissa oli näkyvyyttä kymmeniätuhansia näyttökertoja, ja striimauksia on jatkettu myös pandemia-ajan jälkeen, mm. Suuri yhteislauluilta striimattiin suoraan Jokisimpukkaan.

2.3. Kartanon Suviehto

Eurajoen kulttuuripalvelut on järjestänyt elokuun alussa Vuojoen Kartanolla Kartanon Suviehto tapahtuman. Tapahtuma on maksuton ja avoin kaikille. Suviehtoossa on tarjolla paljon erilaista kulttuuritarjontaa ja aktiviteettiä kaiken ikäisille. Suviehtoon päätteeksi on järjestetty maksullinen Puistokonsertti, jossa on viime vuosina ollut hyvinkin nimekkäitä esiintyjä. Kartanon Suviehto nimistä tapahtumaa on järjestetty eri tavoin ja muodoissa useita vuosia, jopa vuosikymmeniä. Tapahtumalla on siis pitkät perinteet. Eurajoen kulttuuripalvelut on vastannut tapahtuman tuottamisesta (mm. tapahtuman suunnittelu, budjetointi, sisältö/ohjelma, esiintyjät, aikataulutus, sopimukset, markkinointi, tiedottaminen, luvat, tapahtumaturvallisuus, rakenteet, kuljetukset, hallinnointi, organisointi, johtaminen jne.) Vuojoen Kartano on vastannut tapahtuman ravintolapalveluista.

2.4. Mapsion mediataide tapahtuma ja kansainvälinen videomappauskilpailu

Mediataidetapahtuma Mapsion järjestettiin Eurajoella ensimmäisen kerran vuonna 2022, ja toisen kerran 2023. Mapsion luo Eurajoella uuden tyyppistä tapahtumakokonaisuutta, jossa yhden illan aikana on mahdollisuus ihastella useita kansainvälisiä videotaideteoksia sekä tutustua Kartanon

ympäristöön uudessa valossa taiteen eri muotojen täydentäessä maisemaa pimenevässä illassa.

Mapsion on Suomen ensimmäinen ja ainut videomappauskilpailu, jossa osallistujat eri puolilta maailmaa luovat yksityiskohtaisia videototeutuksia kartanon päärakennuksen toimiessa mediataideteosten näyttämönä. Mediataidekilpailun lisäksi Mapsionissa järjestetään ohjelmaa ja tekemistä koko perheelle. Kunnan kulttuuripalvelut tapahtuman tuottamisesta (mm. tapahtuman suunnittelu, budjetointi, sisältö/ohjelma, esiintyjät, aikataulut, sopimukset, markkinointi, tiedottaminen, luvat, tapahtumaturvallisuus, rakenteet, kuljetukset, hallinnointi, organisointi, johtaminen jne.) Tapahtumassa on yhteistyökumppanina toiminut Vuojoen Kartano Oy, joka on vastannut tapahtuman ravintolapalveluista. Toisena merkittävän yhteistyökumppaneina ovat olleet Mikko Kiviharju (Mixa Oy) ja Niko Tiainen, jotka ovat vastanneet tekniikasta ja sekä videomappauskilpailusta.

Kävijöitä on ollut runsaasti ja palaute on ollut positiivista. Selvästikin tapahtumalle on ollut tilausta ja se koetaan kiinnostavana.

2.5. Kulttuurikasvatus ja lastenkulttuuri Eurajoen kunnassa

Taide ja kulttuuri ovat kaikkien lasten ja nuorten oikeus. Laadukas ja saavutettava lastenkulttuuri ehkäisee syrjäytymistä, vahvistaa vuorovaikutustaitoja ja lieventää yksinäisyyden tunteita. Lapsille ja nuorille on tärkeää tulla kuulluksi ja nähdyksi sekä tuntea itsensä hyväksytyksi ja arvostetuksi. Itseilmaisu taiteen eri keinoin on merkityksellistä osallisuutta jokaiselle lapselle ja nuorelle. (Kulttuurihyvinvointipooli)

Miten kulttuurikasvatus hyödyttää kuntaa?

- Kulttuuri on kunnalle tärkeä vetovoimatekijä
- Suunnitelmaa edistää kunnan kulttuurin TEAvisari-tulosten kehittymistä
- Tukee kuntaa toteuttamaan lakia kuntien kulttuuritoiminnasta
- Kulttuurikasvatussuunnitelma mahdollistaa oman alueen kulttuuristen erityispiirteiden esiintuomisen, mikä tukee paikallisia alan toimijoita sekä juurruttaa asukkaita asuinympäristöönsä

Katso lisää kulttuurikasvatussuunnitelman hyödyistä oppilaille, kouluille, kulttuuritoimijoille osoitteesta: <https://kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/tietoa/mita-miksi-ja-miten/>

Eurajoen kulttuuripalvelut järjestää lapsille suunnattua kulttuuritarjontaa ja -toimintaa Eurajoen kunnassa monin eri tavoin.

2.5.1. Kulttuurikasvatussuunnitelma

Kulttuuripalvelut järjestää Eurajoen eri kulttuurikohteissa vierailuja Eurajoen peruskoulujen oppilaille kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti. Kulttuurikasvatussuunnitelma on laadittu koulujen ja kulttuuritoimen yhteistyönä ja se on ollut käytössä Eurajoen kunnan perusopetuksessa vuodesta 2017 lähtien. Kulttuurikasvatussuunnitelma ei ole kouluja velvoittava, mutta on kouluilla aktiivisessa käytössä.

Kulttuurisuunnitelman lähtökohtana on tutustuttaa oppilaita eri taiteenlajeihin sekä kotikunnan ja lähiseudun tärkeimpiin kulttuurikohteisiin, jolloin opetusta viedään luokkahuoneen ulkopuolelle luontoon, museoihin, näyttelyihin ja näytöksiin, kulttuurimaisemaan sekä yrityksiin. Oppiminen on mahdollista näkemällä, kokemalla ja itse tekemällä.

Kulttuurikasvatussuunnitelman on tarkoitus tuottaa tasa-arvoa. Kaikki eurajokelaiset peruskoululaiset pääsevät yhdenvertaisesti tutustumaan keskeisiin taiteenlajeihin ja kulttuurikohteisiin.

Uuden kokemisen, ainutkertaisten elämysten ja yleissivistuksen kasvattamisen lisäksi oppilaille halutaan tarjota mahdollisuus tutustua kulttuurinaloihin, joiden parista he voivat löytää itselleen tulevaisuudessa harrastuksen, ammatin tai ylipäätään iloa elämäänsä.

Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia vierailuja tehdään vuosittain:

- Eurajoen kirkot:
 - * 1. luokkalaiset (tutustuvat kotikirkkoon)
- Välimaan torpalla:
 - * 2. luokkalaiset (Tarkoituksena ylläpitää ja opettaa perinteisiä työmenetelmiä ja -tapoja, kädentaitoja ja paikallishistoriaa)
 - * 8. luokkalaiset (Vuoden 1918 tapahtumien vaikutukset torpan väen elämään, torpan työt 1900-luvun alussa, kirjeen kirjoittaminen vanhalla mustekynällä)
- Raunelan kalastajatila:
 - * 5. luokkalaiset (historia, kalastajatilan arki 1950-luvulla, kalanperkaaminen ja kalojen tutkiminen, verkonkutominen ja solmujen tekeminen)
- Vuojoen Kartano:
 - * 3. luokkalaiset (Tavoitteena on tutustuttaa oppilaat kotiseutuun ja tapakulttuuriin)
 - * 7. luokkalaiset (Engelin arkkitehtuuri ja säätyläiselämä 1800-luvulla, myös Galleria Gylich)
- Irljanteen museot:
 - * 4. luokkalaiset (Tavoitteena on tutustuttaa oppilas Eurajoen historiaan yhdessä Eurajoen vanhimmissa kylissä, vanhan-ajan koulunkäynti)
- Murreopetus:
 - 6. luokkalaiset (Eurajoen murre, identiteetti)

Omaan kotiseutuun ja kulttuurin perehtyminen vahvistaa identiteettiä

Huomionarvoista on, että niillä lapsilla ja nuorilla, joilla on jo varhaisessa vaiheessa kertynyt myönteisiä kokemuksia omasta ympäristöstään, kulttuuristaan ja kotiseudustaan on lähtökohtaisesti paremmat välineet muuttuvan kotiseutusuhteensa käsittelyyn. Samalla he kestävät paremmin ulkoa tulevaa painetta.

Kaikki tarvitsevat työkaluja oman kotiseutukokemuksen käsittelyyn ja kehittämiseen, ja tähän yhteiskunnan ja koulun tulee antaa välineitä. Yksi hyvä väline on omaan kulttuuriin, perinteisiin ja (kulttuuri)ympäristöön tutustuminen kulttuurikasvatussuunnitelman kautta.

Helsingin yliopiston tutkimus* osoitti, että myönteiset kokemukset, kuten esimerkiksi se, että lapset ja nuoret on huomioitu ja he ovat saaneet osallistua asuin- ja elinympäristöään koskeviin asioihin, ovat tärkeitä. **Nämä kokemukset saattavat osoittautua myöhemmin ratkaiseviksi tekijöiksi esimerkiksi valittaessa asuinpaikkaa ja lisätä todennäköisyyttä jäädä tai palata alueelle myöhemmällä iällä.**

*Maaseudun lasten ja nuorten kotiseutukokemusten rakentuminen ja yhteys koettuun elämänlaatuun ja hyvinvointiin (Riukulehto, Rinne-Koski, Suutari, Helsingin yliopisto, 2022)

2.5.2. Lasten- ja nuortenviikko

Kulttuuripalvelut järjestää viikolla ohjelmaa lapsille ja nuorille. Lasten- ja nuortenviikolla on järjestetty muun muassa teatterinäytöksiä, elokuvia, työpajoja tai lastenopastuksia.

2.5.3. Välimaan perinnetorppa

Välimaan perinnetorppa on tärkeä perinteidenopetuspaikka Eurajoella. Välimaan torpan historiaa, perinteitä ja kulttuuria eteenpäin välittäviä tapahtumia ovat Torpan Suviviikko heinäkuun lopulla sekä avoimet ovet heinäkuussa (tiistai ja keskiviikko), lasten perinnekierrokset heinäkuussa (tiistaisin), työpajat, perinneleiri kesäkuussa (nuorisotyö järjestää kulttuuripalvelut yhteistyössä), Torpan

vanhanajan joulu sekä, laskiainen. Välimaan perinnetorpalla annetaan kulttuurikasvatusta Learning by doing -metodin avulla, eli opitaan asioita itse tekemällä.

2.5.4 Tapahtumia ja kulttuuritarjonta lapsille

Lapsille on ympärivuoden tarjolla erilaista kulttuuritarjontaa. Pääasiassa lasten tapahtumat ovat maksuttomia tai niissä on nimellinen maksu (yleensä 5 € /hlö). Lapsille on järjestetty Eurajoella mm. Lastenkonsertti Kartanon Suviehtoossa, muita konsertteja, teatteri-, tanssi- ja sirkusesityksiä, elokuvia ja koululaiskonsertteja.

Varhaiskasvatus sekä avoinvarhaiskasvatus järjestää myös kulttuuripainotteista tarjontaa omissa yksiköissään.

Vapaan sivistystyön (kansalaisopisto) tarjoaa myös lapsille taiteen perusopetusta kuvataiteissa sekä käsityössä, ja kansalaisopistossa voi myös harrastaa nuoriso-orkesterissa musiikkia sekä musiikkileikkikoulua.

Rauman musiikkiopisto sekä Porin Palmgren konservatorio tarjoaa musiikin perusopetusta myös Eurajoen kuntalaisille. Vuosittain useita kymmeniä kuntalaisia (pääasiassa lapsia ja nuoria) opiskelee musiikkia Raumalla ja Porissa.

2.6. Verkostot ja hankkeet

Eurajoen kulttuuripalvelut ovat mukana monissa alueellisissa kulttuuriverkostoissa. Verkostoissa kehitetään kulttuuritoimintaa ja palveluja kunnan sekä maakunnan tasolla.

2.6.1. Kuntien kulttuuriverkosto

Satakuntaliiton koordinoima Satakunnan kuntien kulttuuripalveluiden verkosto, joka kokoontuu säännöllisesti ja mukaan on kutsuttu kuntien kulttuuripalveluista vastaavat. Satakunnan kuntien kulttuuriverkossa on työstetty ja laadittu vuonna 2022 Satakunnan kulttuuristrategia 2030. Kokouksiin on osallistunut kulttuuri- ja matkailutuottaja ja satunnaisesti myös hyvinvointipalveluesihenkilö.

2.6.2. Taikusydän-verkosto

Taikusydän Satakunta on taiteen, kulttuurin ja hyvinvoinnin kanssa työskentelevien toimijoiden verkosto, jonka tavoitteena on lisätä muilta oppimista, verkostoitumista ja uusien hankkeiden ja toimintamallien syntymistä Satakuntaan taiteen ja hyvinvoinnin pariin. Satakunnan alueverkoston tavoitteena on kehittää terveyttä ja hyvinvointia edistäviä taide- ja kulttuuripalveluja sekä kulttuurin saavutettavuutta. Verkosto jakaa tietoa, kokemuksia ja osaamista sekä ylläpitää keskustelua alan keskeisistä kysymyksistä.

Verkosto edistää moniammatillista ja monitaiteista yhteistyötä sekä etsii ja jakaa uusia toimintatapoja ja käytänteitä. Verkoston tavoitteena on kulttuurihyvinvointityön juurruttaminen eri organisaatioiden rakenteisiin, kolmannen sektorin kulttuurihyvinvointityötä tekevien toimijoiden toimintaedellytysten parantaminen ja kulttuurihyvinvointityön sekä sen vaikutusten näkyväksi tekeminen.

Verkoston kokouksiin on osallistunut kulttuuri- ja matkailutuottaja.

2.6.3. Satakunnan lastenkulttuuriverkosto

Satakunnan lastenkulttuuriverkosto on Lastenkulttuurikeskus Kruunupään koordinoima verkosto, jossa ovat Satakunnan kunnista mukana Pori, Eura, Eurajoki, Merikarvia, Nakkila ja Rauma. Lastenkulttuurikeskus Kruunupää tukee lasten ja nuorten kulttuurisia oikeuksia, tuottaa ja välittää kulttuuripääomaa sekä parantaa monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuripalveluiden saavutettavuutta. Verkoston kokouksiin osallistuu kulttuuri- ja matkailutuottaja.

Porin kaupunki on [Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton](#) perustajajäsen. Liitto edistää ammattimaisesti toimivien lasten- ja nuorten kulttuurikeskusten toimintaedellytyksiä ja vahvistaa [lastenkulttuurin](#) osaamista Suomessa. Kruunupään kautta valtakunnallisen

lastenkulttuurituen piiriin kuuluvat Satakunnassa Porin lisäksi Eura, Eurajoki, Merikarvia, Nakkila ja Rauma.

2.6.4. Kaunissaari-hanke

Hankkeen tavoitteena oli säilyttää ja elävöittää paikallista kulttuurihistoriaa, tuoda esille Eurajoen merellistä kulttuuriperintöä ja vahvistaa paikallisidentiteettiä, luoda elämyksiä ja hyvinvointia sekä lisätä Kaunissaaren kävijämääriä kestävästi.

Hankkeen keskeisinä toimenpiteinä oli retkeilijöiden huomioiminen selkeällä informaatiolla ja vahvalla tiedon esille tuomisella sekä saassa paikan päällä että verkossa esimerkiksi ennen saassa vierailua. Hankkeessa tavoitteena oli laatia Kaunissaaren hoito- ja virkistyskäyttösuunnitelma ja parantaa saaren palvelurakenteita, jotta kävijämäärää voi kestävästi kasvaa. Toimenpiteisiin lukeutui myös uuden kartan toteuttaminen, kohdeopasteiden ja ohjeistusten lisääminen, merkintöjen ja opasteiden lisääminen sekä kulttuuripolun kehittäminen. Hankkeen pääkohderyhmät olivat kuntalaiset, matkailijat ja veneilijät.

Hankkeen toteutusaika oli 1.11.2022-31.12.2023 ja hankkeeseen palkattiin erillinen projektikoordinaattori kuuden kuukauden ajaksi 50 % työajalla.

2.6.5. Echoes ekomuseohanke

Echoes-hankkeen tarkoituksena on kehittää Leader Ravakan alueella olevia ns. ekomuseo-kohteita. Ekomuseoissa lähtökohtana on yhdessä tekeminen ja toiminnan päämääränä on tulevan rakentaminen perinteeseen pohjautuen niin, että paikalliset ovat avainasemassa kehittämistyössä. Ekomuseo ei välttämättä ole kiinteä rakennus tai paikka, vaan se voi olla toimintaympäristö, kuten esimerkiksi mylly tai kylätalo, jolla on ollut tai on edelleen tärkeä merkitys alueen ihmisille.

Hankkeessa on tällä hetkellä mukana Ravakan alueen kunnista Eurajoki, Laitila, Mynämäki, Pyhäranta ja Rauma. Kuntien kulttuuritoimien kautta mukana on erilaisia kohteita ja toimijoita alueelta. Tavoitteena on kohteiden toiminnallisuuden, palvelutason, markkinoinnin ja tuotetarjonnan kehittäminen yhteistyössä muiden vastaavien toimijoiden kanssa. Hankkeessa pyritään myös lisäämään kohteiden tunnettuutta ja erilaistamaan palveluja sekä nostamaan niiden tasoa sekä kansainvälisyyttä.

Eurajoen hankkeen kohteena on Välimaan perinnetorppa. Hankkeen kanssa yhteistyössä mm. järjestetään koulutusta Välimaan torpan toimijoille (vapaaehtoiset ja henkilökunta esim. nuorisotyöntekijät (perinneleiri) sekä kerätään perinnetaitaja-pankkia, tehdään tulevaisuustyötä ja konseptointia, kehitetään vapaaehtoisuustyötä ja kehitetään myös kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaa.

Hankkeen yhteyshenkilönä sekä ohjausryhmän jäsenenä on toiminut kulttuuri- ja matkailutuottaja. Hanke on alkanut juuri ennen koronapandemiaa, mikä viivästytti hanketta, hanke jatkuu vielä 2024 kevään.

2.6.6. InSitu hanke

Coimbran yliopiston Centre for Social Studiesin koordinoimaan Horizon Europe -ohjelman hanke ”IN SITU – Place-based innovation of cultural and creative industries in non-urban areas” (2022–2026).

Monitieteisessä hankkeessa tutkitaan eurooppalaisen maaseudun kulttuuri- ja luovien alojen erityispiirteitä, tarpeita ja potentiaalia, joita on tutkittu vähän kaupunkien kulttuuri- ja luoviin aloihin verrattuina. Konsortioon osallistuu tutkimustahoja kaikkiaan 12 Euroopan maasta, mm. National University of Ireland Galway, Euroopan kulttuurikeskusten verkosto ENCC sekä Utrechtin, Bifröstin ja Hildesheimin yliopistot. Niiden lisäksi hankkeella on useita kansainvälisiä yhteistyökumppaneita, kuten Cultural Action Europe, Creative Scotland ja Creative Cities Network / Canada.

Hankkeen ytimen muodostavat kuusi tapaustutkimusta (Labs), joihin Turun yliopiston osahanke kuuluu. Muut tapaustutkimuskohteet sijaitsevat Portugalissa, Irlannissa, Islannissa, Latviassa ja Kroatiassa. Suomen osahanketta vetää maisemantutkimuksen professori Maunu Häyrynen ja Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen osuutta tulevaisuudentutkimuksen yliopistonlehtori ja kulttuuriperinnön tutkimuksen dosentti Katriina Siivonen. Osahankkeen muina tutkijoina toimivat Oleksandra Nenko ja Marjo Heino (maisemantutkimus) sekä Pauliina Latvala-Harvilahti (tulevaisuuden tutkimus). Kohteina ovat Rauman ja **Eurajoen maaseutualueet** ja yhteistyötahoina niiden luovien ja kulttuurialojen toimijat. Osahankkeessa tehdään kulttuurikartoitusta kohdealueista ja toimijoista sekä kehitetään luovien ja kulttuurialojen innovaatiopotentiaalia mm. tulevaisuustyöpajoilla.

Hankkeessa rahoitetaan myös paikallisia osahankkeita. Osahankkeista valituksi tuli kaksi hanketta Eurajoelta. Mapsion International Projection Mapping Festival (Niko Tiainen) sekä Jättiläisen jalanjälki - Footprint of a Giant (Maija Esko). Hankkeeseen on osallistunut kulttuuri- ja matkailutuottaja.

2.6.7. Ilon ja valon Satakunta – kuntien kulttuuritoiminnan alueellinen kehittämishanke

Satakuntaliitto koordinoi Opetus- ja kulttuuriministeriön osarahoittamaa *Ilon ja valon Satakunta kuntien kulttuuritoiminnan alueellista kehittämishanketta*. Kaksivuotisen (1.1.2023 – 31.12.2024) hankkeen tavoitteena on edistää Satakunnassa kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja saavutettavuutta, toimintaedellytyksiä, kehittää kuntien kulttuuripalvelujen järjestämiseen liittyvää osaamista ja kestäviä toimintamalleja sekä vahvistaa alueen toimijoiden (erit. kuntien) yhteistyötä. Tavoitteena on lisäksi välittää ajantasaista tietoa kulttuurin ja taiteen tilasta, osaamisesta sekä vaikutuksista ja sitä kautta vahvistaa kulttuurin ja taiteen arvostusta ja vaikuttavuutta osana kuntien ja koko maakunnan elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman kehittämistä sekä asukkaiden hyvinvointia. Hankkeen tilaisuuksiin ja koulutuksiin on osallistunut pääasiassa kulttuuri- ja matkailutuottaja.

2.6.8. Muita hankkeita

Kulttuuripalvelut on ollut mukana myös Vuojoen Kartanon polku -hankkeessa asiantuntijana sekä Eurajoen kunnan alueen Matkailun mausteet yritysryhmähankkeessa (kulttuurituottaja on toiminut hankkeen ojausryhmän puheenjohtajana)

2.6.9. Yhteistyö ja yhteistyökumppanit

Kulttuuripalvelut tekee yhteistyötä monien alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa. Erialaisten yhdistysten ja järjestöjen sekä toimijoiden kanssa, yksittäisten tai yksityisten henkilöiden tai toimijoiden sekä yritysten kanssa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös Eurajoen seurakunta, Luvian kappeliseurakunta sekä Eurajoen Kristillisen opisto. Yhteistyö voi olla tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämistä, neuvontaa, markkinointia ja mainontaa, tiedottamista.

2.7. Konsertti joka kouluun malli (KKJ)

Eurajoen kunta liittyi vuonna 2023 Konserttikeskukseen ”Konsertti joka kouluun” -malliin mukaan. Ensimmäisen KKJ- konserttikiertue oli toukokuussa 2023 ja konserttiin osallistuminen mahdollistettiin kaikille Eurajoen peruskoulun sekä lukion oppilaille. Kulttuuripalvelut sopii esiintyjän, tekee sopimuksen, organisoi kuljetukset ja hoitaa kaikki järjestelyt. Koulut ja luokat saapuvat kuljetuksiin paikalle. Palaute oli kouluilta erittäin hyvää. (ks. palautteet)

2.8. Välimaan perinnetorppa

Välimaan perinnetorpan toiminnan tavoitteena sekä tehtävänä on ylläpitää ja opettaa perinteisiä työmenetelmiä ja -tapoja, kädentaitoja ja paikallishistoriaa. Torpalla toimii vapaaehtoisten joukko, jotka elävöittävät toimintaa isännän, emännän, piian tai rengin roolissa.

Toiminnallisella kierroksella perehdytään vuosisadantakaiseen lasten elämään. Oppilaat leikkivät 1930-luvun perinneleikkejä, jauhavat kahvia kahvimyllyllä, tekevät knapphyrriä, rakentavat puutraktoria, auttavat isäntää rankojen sahaamisessa tai leipovat emännän kanssa.

Torpan vapaaehtoiset ovat perinnetorpan toiminnan kannalta kriittisen tärkeä tekijä, ilman heidän panostaan, ei torpalla voitaisi tehdä toimintaa nykyisessä laajuudessa. Kulttuuripalvelut suunnittelee ja ohjaa toimintaa torpalla, ohjaa ja organisoii vapaaehtoisia.

Välimaan perinnetorppa on Eurajoen kunnassa annettavan kotiseutu- ja kulttuurikasvatuksen kannalta erittäin tärkeä paikka.

2.9. Muut tapahtumat

Eurajoen kunnan kulttuuripalvelut järjestää vuosittain useita kymmeniä yleisöllä avoimia tilaisuuksia ja tapahtumia. Tapahtumia on laidasta laitaan. Kulttuuripalvelut pyrkivät tapahtumatuotannon suunnittelussa huomioimaan eri väestöryhmät. Tapahtumia viedään mm. vanhusten palvelukeskuksiin, kuten Jokisimpukkaan ja Tupalaan, jolloin kulttuuri tuodaan asukkaiden ja ikäihmisten luokse, eikä toisinpäin. Myös kouluihin viedään erityylistä kulttuuritarjontaa, jolloin lapset ja nuoret pääsevät kulttuurin pariin. Myös Eurajoki Bel Canto tuo maanläheisesti klassista musiikkia ja laulua lähellä yleisöä ja kuntalaisia, josta esimerkkinä Oopperasuunnistus -tapahtuma, jolloin päivän aikana pidetään useampi minikonsertti vaikkapa toreilla, päivittäistavarakaupoilla, kahvipaikoissa tms. Kulttuuripalvelut pyrkii järjestämään myös ns. matalan osallistumiskynnyksen tapahtumia, kuten iltatoritapahtumia, tai maksuttomia tapahtumia. Tapahtumia myös striimataan esimerkiksi Eurajoen kunnan YouTubeen, jolloin tapahtumaan voi osallistua myös digitaalisesti.

2.10. Kulttuuriperintö ja kulttuuriympäristö

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on paikallisen kulttuuriperinnön vaaliminen, säilyttäminen ja uuden luominen sekä edellä mainitun mahdollistaminen. Tarkoituksena on tukea, vaalia ja säilyttää paikallista kulttuuria, perinteitä, tapoja sekä paikallaisia kulttuuriympäristöjä.

Kulttuuriperintöä syntyy ihmisen toiminnan tuloksena ja vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Se kertoo arvojen, uskomusten, tietojen, taitojen ja perinteiden muutoksesta. Kulttuuriperintö voi olla aineellista, aineetonta tai digitaalista. Kulttuuriperintöä uudistetaan, säilytetään ja siirretään tuleville sukupolville.

Opetus- ja kulttuuriministeriön Kulttuuriperintöstrategian visiossa painotetaan kulttuuriperinnön roolia yhteiskunnan voimavarana ja ihmisten elämänlaadun parantajana. Tavoitteena on tukea ja edistää kaikkien oikeutta kulttuuriperintöön. Tavoitteet ja toimenpiteet on jaettu neljään teemaan, 16 tavoitteeseen ja 54 toimenpidelinjaukseen.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen neljä teemaa ovat:

1. Kulttuuriperintö omana ja yhteisenä
2. Kulttuuriperintö, luonto ja ilmastonmuutos
3. Kulttuuriperintö, oppiminen, osaaminen ja tutkimus
4. Kulttuuriperintö ja talous

Strategian tavoitteena on toimia Euroopan neuvoston Faron sopimuksen toimeenpanon välineenä ja edistää Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n tavoitteiden saavuttamista.

2.11. Markkinointi ja tiedottaminen

Tapahtumista ja kulttuuritarjonnasta tiedotetaan kattavasti sekä Eurajoen kunnan verkkosivuilla (tiedotteet, kulttuuripalvelut) sekä somessa. Käytössä on Eurajoen kunnan Facebook ja Instagram sekä Eurajoen kulttuuripalvelujen Facebook ja Instagram kuin myös Visit Eurajoen FB ja IG. Tapahtumat ja kulttuuritarjonta kirjataan Eurajoen kunnan nettisivuilla olevaan tapahtumakalenteriin, jonne myös neuvotaan kaikki kunnassa tapahtumia järjestäviä tahoja kirjamaan tapahtumansa.

Eurajoen Hyvinvointipalvelut julkaisee touko-kesäkuun vaihteessa Kesämenot ja Mökkiposti -julkaisun, jonne on kerätty tietoa Eurajoen kunnan kesäajan palveluista sekä tapahtumat Eurajoella. Kulttuuri- ja matkailutuottaja on viime vuosien ajan hoitanut Kesämenot & Mökkiposti -julkaisun tekemisen ja jakelun.

Eurajoen tiedostuslehti Makasiinissa julkaistaan tapahtumakalenteri, jossa on koottuna sekä kunnan järjestämät että muiden Eurajokelaisten toimijoiden tapahtumia. Makasiinissa myös julkaistaan juttuja ja mainoksia.

Eurajoen kulttuuripalveluista ja tapahtumista tiedotetaan myös paikallista mediaa (tiedotteet, tiedotustilaisuudet) sekä myös esim. Eurajoki Bel Canton tapahtumien kohdalla myös valtakunnallista mediaa. Myös paikallislehtien menolistoille sekä Satakunnan alueen tapahtumakalentereihin julkaistaan tapahtumatiedot.

Kunnan medianäytöillä (kirjastot, kierrätyskeskus, kunnanviraston aula sekä koulujen näytöt, jos on juuri koululaisille suunnatuista tapahtumista kyse) julkaistaan ilmoituksia kulttuuritapahtumista sekä muista tapahtumista. Eurajoen Portin medianäyttöä ei valitettavasti ole saatu ainakaan toistaiseksi remontin jälkeen käyttöön.). Myös Eurajoen Veikkojen valotaululla Eurajoen keskustassa on julkaistu tapahtumailmoituksia. Myös isompien tapahtumien yhteydessä saatetaan käyttää tienvarsimainontaa.

3. Resurssit ja organisaatio

Eurajoen kunnassa kulttuuripalvelujen suunnittelun ja tuottamisen suhteen henkilöstöresurssi on kulttuuri- ja matkailutuottaja, joka suunnittelee, organisoii ja tuottaa kulttuuripalveluja. Kulttuuri- ja matkailutuottaja on kunnan kulttuuri- ja matkailuasioiden asiantuntija, sisältöjen suunnittelija sekä vastaa tuotantojen ja tapahtumien kokonaisuudesta.

Kulttuuri- ja matkailutuottajan työparina toimii matkailu- ja tapahtumatuottaja. Esimiehenä toimii hyvinvointipalveluesihenkilö, joka toimii kulttuuripalvelujen edustajan Hyvinvointi- ja kuntakehityslautakunnassa sekä myös Hyvinvointipalvelujen johtoryhmässä. Budjettivastuu on myös hyvinvointiesihenkilöllä.

Suurin osa suunnittelusta, kehittämisestä ja tuottamisesta sekä tapahtumista valmistuu kulttuuri- ja matkailutuottajan toimesta, itse tapahtumissa paikan päällä on tapahtumasta riippuen myös matkailu- ja tapahtumatuottaja sekä isoimmissa tapahtumissa myös hyvinvointipalveluesihenkilö.

Budjetti on yhteinen matkailun kanssa. Eli kulttuuri ja tapahtumat avainprosessin alla olevasta budjetista kustannetaan sekä kulttuuripalvelujen sekä matkailun kulut.

4. Koettu haasteita

Eurajoen kunnan kulttuuripalvelujen haasteet ovat tulevaisuudessa mahdollisesti muuttavat resurssit, rahoitus, muuttuva toimintaympäristö, väestörakenteen muutos. Kulttuurin saavutettavuus ja saatavuus kaikille väestö- ja ikäryhmille on myös iso haaste. Kulttuurinkenttä on niin valtavan laaja, että aivan kaikkea kaikille ei välttämättä ole mahdollista tarjota.

Taitelijoiden tukemiseen tulisi panostaa enemmän (laki kuntien kulttuuritoiminnasta: § 3, Kunnan tehtävät, 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle). Alueen ammattitaitelijoille tulisi avata avustushakuja sekä tarjota työtiloja.

Yhteistyö hallintokuntien välillä kaipaa kehittämistä.

Kunnassa maksetaan suurta negatiivista valtionosuutta, joka vaikuttaa tulevaisuudessa niin, että suuria säästöjä on tehtävä myös kulttuuripalvelujen tuottamisessa lähitulevaisuudessa.

Tämänhetkiset kulttuurinkuluttajat ikääntyvät, eikä nuorempi polvi välttämättä kuluta kulttuuria samalla tavoin.

TEAvisari

Useat tutkimukset ovat osoittaneet, että kulttuuri edistää terveyttä ja hyvinvointia. Taide ja kulttuuri ovatkin löytäneet tiensä osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön, myös kunnissa.

Kulttuuri kunnan toiminnassa -tiedonkeruu on osa Terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmää (TEAvisari), joka muodostuu eri toimintojen (perusterveydenhuolto, liikunta, perusopetus, toisen asteen koulutus ja kuntajohto) kokonaisuudesta. Parittomina vuosina toteutettavan tiedonkeruun tavoitteena on vahvistaa kulttuuritoiminnan sekä taiteen ja kulttuurin keinoin tapahtuvan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön tietopohjaa sekä toiminnan arviointia kunnassa.

TEAvisarin tiedonkeruulla selvitetään hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuurin toimenpiteitä, resursseja ja toimintakäytäntöjä kunnissa. Tiedontuotannon ja tietovarannon kehittäminen liittyy opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan linjauksiin ja niiden seurantaan sekä kuntien kulttuuritoiminnasta annettuun lain (166/2019) toimeenpanon seurantaan.

Tiedonkeruu käsittää mm.

- Kulttuuri kuntastrategiassa
- Eri väestöryhmien huomioon ottamista kunnan kulttuuritoiminnassa
- Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamistapoja
- Kulttuurin huomiointia laajassa hyvinvointikertomuksessa
- Kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoimintasuunnitelman
- Yhteistyötä kulttuuritoimijoiden ja kunnan kanssa
- Kulttuuritilojen käyttöä
- Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta ja taiteen perusopetusta edistäviä toimenpiteitä
- Päätöksiä rakentamiseen liittyvän prosenttiperiaatteen noudattamisesta

TEAvisari tekee näkyväksi kuntien työn kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Tiedot tukevat toiminnan suunnittelua ja kehittämistä. Ne myös mahdollistavat tehdyn työn seurannan ja arvioinnin tarjoten samalla vertailutietoa muista kunnista. TEAvisarin avulla voi tarkastella mm. kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan vahvuuksia ja kehittämiskohteita.

Vuoden 2023 alusta käyttöön otettiin kuntien Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Se huomioi hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan kunnassa yhtenä indikaattorina peruskoulujen, liikunnan ja kuntajohdon indikaattorien kanssa.

Eurajoen kunnassa on jatkossa tärkeää panostaa TEAvisarin tiedonkeruun sisältöihin ja siihen, miten niitä kunnassa käsitellään ja kirjataan sekä huomioida TEAvisarin sisällöt tulevan toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

5. Tavoitteita ja visioita

Tavoitteet Eurajoen kulttuuripalveluissa ja palvelujen kehittämistyössä voisivat olla seuraavanlaisia tulevaisuudessa.

Kulttuurin ja taiten merkitys asukkaiden hyvinvoinnin perustana tunnustetaan. Kulttuuria tuotetaan yhteisöllisesti ja kulttuuri on kaikkien saavutettavissa. Kulttuuri on paremmin saavutettavissa ja

saatavissa, se on monimuotoisempaa sekä taiteen tukemiseen panostetaan uusin avustuksin ja toimintamallein. Yhteisöllisen kulttuurin tuottaminen ja kulttuuriharrastaminen lisääntyy.

Esimerkiksi, jos Eurajoki tarjoaa enemmän työtilaisuuksia, tiloja ja avustuksia kulttuurin ja taiteentekijöille, tulee kunnasta taiteen- ja kulttuurintekijöiden keskuudessa houkutteleva, jolloin kunnan on mahdollista saada uusia asukkaita ja perheitä, jotka muuttavat työn ja mahdollisuuksien sekä houkuttelevan kulttuuritarjonnan perässä tuoden perheet mukanaan. Ja kun kunta tarjoaa houkuttelevaa ja monipuolista kulttuuria on silläkin varmasti oma vaikutuksen kunnan hyvään imagoon sekä houkuttelevuuteen ihmisten mielissä.

Monipuolinen kulttuurielämä sekä ja kulttuurin ja taiteen arvon tunnustava suhtautuminen alueella vahvistaa paikkakunnan veto- ja pitovoimaa sekä elinvoimaa.

Elinvoima kuvaa alueen kasvun osatekijöitä ja menestystä. Vetovoima kuvaa, kuinka houkutteleva ulkopuolisten näkökulmasta. Pitovoima liittyy sisäpuolisten – asukkaiden ja alueella toimivien – tyytyväisyyteen. Lumovoima taas on jotain erottuvaa ja ainutlaatuista, elämyksiä tai WAU-efektejä. Tutkija ja aluekehitysasiantuntija Timo Aro toteaa, että kulttuuri omalta osaltaan vaikuttaa paikkakunnan veto- ja pitovoiman muodostumiseen ja lumovoiman syntymiseen. (Aro 2020.) Kulttuuri itsessään liittyy ennen kaikkea “pehmeisiin vetovoimatekijöihin”, mihin sisältyvät myös mm. tapahtumat, alueen ilmapiiri, identiteetti, kunnan tarina ja historia (Aro 2016).

Kulttuuri voi tarkoittaa asukkaalle viihtymisen ja harrastusten lisäksi työtä ja ansaintamahdollisuuksia. Kulttuuri osana arkea voi lisätä viihtymistä, hyvinvointia ja elämän mielekkyyttä.

Vaikka kulttuurin vaikutus on ehkä vaikeasti mitattavaa ja todennettava, niin selvää kuitenkin on, että kulttuurin merkitys alueen asukkaille on merkittävä monin eri tavoin.

6. Tulevaisuus ja suunnitelman kehitystyö

Kulttuurisuunnitelman pohjaksi pidetään kuntalaisille tilaisuuksia, joissa heidän on mahdollista osallistua kehitystyöhön, ideoida ja kertoa omia näkemyksiään. Kulttuuripalvelut toteuttaa myös kyselyn kuntalaisille, joka antaa suuntaviivoja ja aineistoa kulttuurisuunnitelman pohjaksi ja sen laatimisen.

Kuntalaisia tulisi jatkossa osallistaa ja kuulla enemmän suunnitelmien laadintaprosesseissa. Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet tulee huomioida ja turvata. Säännölliset työpajatyypilliset tapaamiset sekä kyselyt voisivat olla toimiva tapa kuulla ja osallistaa kuntalaisia.

Tulevaisuudessa kulttuuripalvelutuotannossa voisi ottaa käyttöön erialaisia toimintamalleja. Esimerkkejä toimintamalleista on mm. KIMMOKE-ranneke, LAKU-resepti, Kaikukortti, Nuorisopassi jne.

Kehittämiskohteiden tunnistaminen. Esimerkkinä Välimaan torppa. Torpa suhteen nousee sen toiminnan kehittämisen kannalta mm. seuravanlaisia kysymyksiä ja ajatuksia: Nykylapset nykykoulussa - mitä heille pitäisi opettaa ja mistä voisivat olla kiinnostuneita. Miten saadaan vanhat perinteet ja tavat linkittymään lasten nykypäivään (esim. kierrätys, luovuus materiaalien käytössä). Vapaaehtoistoiminta on torpan kannalta merkittävää. Tärkeä kysymys onkin, miten vapaaehtoistoiminta saadaan pidettyä houkuttelevana ja mielenkiintoisena.

Kulttuuriosallistumista tulisi tukea eri tavoin. Tulisi myös selvittää, että minkälaista kulttuuria kuntalaiset ovat kiinnostuneet kuluttamaan. Voisi ikäihmisille tai erityisryhmille voisi mm. perustaa kulttuuripainotteista ryhmätoimintaa (mm. muistisairasdiagnoosin saaneet). Kulttuurikaveritoimintaa

voisi elvyttää, niin, että kaverin voisi saada mukaan myös yhteen tapahtumaan tai tilaisuuteen, tämä voisi madaltaa osallistumisen kynnystä.

Kulttuuripalveluissa voisi miettiä budjetoimista esimerkiksi kuntataiteilijan tai yhteisötaitelijan palkkaamiseksi määräajaksi. Myös taitelijoita tulisi pystyä tukemaan avustuksin, työtiloin ja työmahdollisuuksin.

Myös kulttuurin harrastamisen tiloja tulisi kartoittaa, että voisiko kunta mahdollistaa esim. yksittäisille ryhmille tai harrastajille tiloja harrastamiseen, kuten tiloja vapaamuotoisen bänditoiminnan tai eri taiteiden harrastamiseen. Yhdistyksille löytyy hyvin tiloja.

”Kulttuurivarastoon”, voisi alueella toimivat kulttuuritoimijat, taiteentekijät, muusikot, esiintyvät ryhmät jne. ilmoittaa itsestään ja tarjolla olevista kulttuuripalveluista, jotka kulttuuripalvelut kirjaisi nettisivuille.

Eriyisesti nuorten kulttuuriin ja kulttuuriseen nuorisotyöhön tulisi jatkossa panostaa enemmän.